

Rapport

Datum: 20 januari 2005

Rapportnummer: 2005/016

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland op 3 april 2003 disproportionele schade hebben toegebracht aan de deur van zijn woning. Verzoeker stelt hierbij dat hij € 824 aan materiële schade heeft geleden.

Voorts klaagt verzoeker erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland het verzoek om vergoeding van de schade heeft afgewezen.

Beoordeling

Algemeen

De kinderrechter te Haarlem heeft bij beschikking van 2 april 2003 de minderjarige dochter van verzoeker voorlopig onder toezicht gesteld van de Stichting Jeugd en Gezin. Voorts heeft de kinderrechter een machtiging verleend om de minderjarige dochter van verzoeker uit huis te plaatsen en te plaatsen in een voorziening van crisisopvang. Beide beschikkingen waren uitvoerbaar bij voorraad. In het kader van deze machtiging en voorzien van een door de officier van justitie afgegeven machtiging tot binnentreden, zijn op 3 april 2003 omstreeks 09:30 uur twee ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland met medewerkers van de Stichting Jeugd en Gezin naar de woning van verzoeker gegaan. Op enig moment hebben ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland de voordeur van de woning opengebroken.

Verzoeker heeft bij brief van 20 juni 2003 hierover een klacht ingediend bij het regionale politiekorps Kennemerland. Op 14 augustus 2003 heeft de korpschef op de klacht beslist en heeft zijn klacht over de schade aan de voordeur niet gegrond verklaard. Vervolgens heeft verzoeker bij brief van 27 augustus 2003 aangegeven dat hij het niet eens was met deze beslissing van de korpschef. Op 2 oktober 2003 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden waarna de klachtencommissie op 2 oktober 2003 aan de korpsbeheerder haar advies heeft uitgebracht. De korpsbeheerder heeft bij brief van 21 november 2003 op de klacht beslist en heeft de klacht ten aanzien van de schade aan de voordeur niet gegrond verklaard.

I. Ten aanzien van de schade

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland op 3 april 2003 disproportionele schade hebben toegebracht aan de deur van zijn woning.
2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder is van mening dat de schade aan de voordeur van de woning zuiver het gevolg is van het niet-handelen van

verzoeker. Toen de ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland aan de deur van verzoeker klopten, heeft verzoeker de deur niet opengedaan terwijl verzoeker in de woning aanwezig was. Voorzover verzoeker stelt dat hij dacht dat de ambtenaren bij een andere woning aanklopten en dus niet bij zijn woning, geeft de korpsbeheerder aan dat hij dit niet aannemelijk acht. Immers hebben de ambtenaren, aldus de korpsbeheerder, verzoeker bij de voordeur enige tijd op luide toon geroepen. Als nadere beargumentering van zijn standpunt verwees de korpsbeheerder naar het advies van de klachtencommissie. In dit advies stelde de klachtencommissie vast dat de voordeur werd opengebroken pas nadat verzoeker niet opendeed en kloppen en bonzen en luid "politie" roepen niet tot resultaat had geleid. Tot slot geeft de korpsbeheerder aan dat de deur werd beschadigd toen deze door de betrokken ambtenaren werd opengebroken.

3. Verzoeker stelt zich op het standpunt dat hij uit zijn slaap werd gewekt door het geluid van een slaande deur. Verzoeker dacht dat het geluid werd veroorzaakt door zijn benedenburen, die volgens verzoeker regelmatig ruzie met elkaar zouden hebben. Daarom heeft hij niet gereageerd op het gebonk. Toen het geluid niet ophield, realiseerde verzoeker zich dat er iemand bij de voordeur stond. Verzoeker is vervolgens naar de voordeur gelopen en heeft gevraagd wie aan de deur was en waarom. Na een gesprek met de ambtenaren achter de deur, heeft hij achter de deur en door zijn hoofd via het raam te steken, de betrokken ambtenaren verzocht om te stoppen met het inslaan van de voordeur zodat hij de sloten kon ontgrendelen. De betrokken ambtenaren bleven echter, aldus verzoeker, doorgaan met het forceren van de voordeur. De voordeur is hierbij beschadigd geraakt. Verzoeker geeft aan dat de schade € 824 bedraagt.

4. Gedurende het onderzoek is het volgende vast komen te staan. Ten tijde van het binnentreden in de woning van verzoeker lag er een beschikking van de kinderrechter om de minderjarige dochter van verzoeker, zonodig met de sterke arm, uit huis te plaatsen. De officier van justitie heeft in het kader hiervan op 2 april 2003 een machtiging tot binnentreden afgegeven. Deze machtiging strekte tot binnentreden zonder toestemming in de woning van verzoeker en verder in iedere woning waarin de minderjarige dochter van verzoeker zich bevond of werd verondersteld zich te bevinden. Verder is vast komen te staan dat de ambtenaren om 9:30 uur bij de woning van verzoeker arriveerden waarna zij hebben aangeklopt en in de Engelse taal hebben gemeld wat zij daar kwamen doen. Vanuit de woning van verzoeker namen de ambtenaren geen teken van leven waar. Vervolgens werd besloten om de voordeur met geweld te openen. De ambtenaren hebben geprobeerd de deur in te trappen. Het lukte echter niet om de deur op deze wijze open te krijgen. Verzoeker had toen op generlei wijze gereageerd. Vervolgens is een breekvoorwerp gebruikt. De voordeur ging met behulp van het breekvoorwerp ook niet open. Hierna is door een medewerker van de woningbouwvereniging geprobeerd het slot open te boren.

Na ongeveer 40 minuten vroeg verzoeker wie bij hem aan de deur was. De ambtenaren hebben verzoeker gemeld waarvoor zij bij hem aanklopten. Vervolgens heeft verzoeker de

ambtenaren verzocht te stoppen met het inslaan van de deur zodat hij de drie sloten aan de binnenzijde kon openen. De ambtenaren zijn vervolgens doorgedaan met het openbreken van de deur. Omstreeks 10:15 uur hebben de ambtenaren de woning van verzoeker betreden waarna zij de woning om 10:55 uur met de minderjarige dochter hebben verlaten.

Beoordeling

5. Het binnentreden van een woning tegen de wil van de bewoner is alleen toegestaan in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald (zie Achtergrond, onder 1.)

Ingevolge artikel 812 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) (zie Achtergrond, onder 2.1) geeft iedere beschikking betreffende de gezagsuitoefening over een minderjarige degene aan wie deze minderjarige ingevolge de beschikking tijdelijk of blijvend wordt toevertrouwd, van rechtswege het recht tot het aan hem doen afgeven van deze minderjarige, zonodig met behulp van de sterke arm. Artikel 813 Rv (zie Achtergrond, onder 2.2) bepaalt dat het openbaar ministerie (lees de officier van justitie) zo nodig zijn medewerking verleent tot de afgifte van een minderjarige op wie artikel 812 Rv betrekking heeft. Op de gevallen waarin in dit kader tegen de wil van de bewoner een woning wordt binnentreden is de Algemene Wet op het Binnentreden van toepassing (Awbi). Volgens de Awbi is de officier van justitie bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden (zie Achtergrond, onder 4.). Met deze machtiging wijst de officier van justitie politieambtenaren aan om zonder toestemming van de bewoner binnen te treden in de woning voor de tenuitvoerlegging van de beschikking.

Op basis van artikel 8 van de Politiewet 1993 zijn politieambtenaren bevoegd in de rechtmatige uitoefening van hun bediening geweld te gebruiken (zie Achtergrond, onder 3.). Daarbij dienen zij de grenzen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht te nemen. Dit betekent dat geweld slechts mag worden aangewend indien het door het beoogde doel alleen daardoor kan worden bereikt en indien het belang van het doel het gebruik van geweld rechtvaardigt.

6. De Nationale ombudsman overweegt het volgende. Eer verzoeker reageerde, waren betrokken ambtenaren al ongeveer 40 minuten bij de voordeur van de woning van verzoeker aanwezig. Betrokken ambtenaren waren daar aanwezig omdat de kinderrechter had bepaald dat de minderjarige dochter van verzoeker uit huis moest worden geplaatst, zonodig met de sterke arm. Kortom, de ambtenaren waren bij de woning van verzoeker aanwezig ter uitvoering van een rechterlijke beslissing. Aangezien artikel 812 Rv aangeeft dat indien nodig de sterke arm wordt gebruikt om uitvoering te geven aan die rechterlijke beslissing, heeft de officier van justitie een machtiging tot binnentreden afgegeven in het geval verzoeker geen toestemming zou geven om zijn woning binnen te treden. Er was dus een wettelijke basis voor de aanwezigheid van de ambtenaren bij de woning en zij verkeerden in de rechtmatige uitoefening van hun bediening toen zij de voordeur

forceerden. Hierbij dienden zij de grenzen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht te nemen. Bij dit laatste punt, zijn de volgende omstandigheden van belang. Betrokken ambtenaren hebben verzoeker gedurende die 40 minuten meerdere malen en zonder dat een reactie van verzoeker volgde aangeropen en zij hebben meerdere malen geprobeerd de voordeur open te krijgen. Het door de ambtenaren beoogde doel, namelijk binnentreden van de woning ter uitvoering van een rechterlijke beslissing, kon uiteindelijk alleen worden bereikt door de deur open te breken. Gezien die omstandigheden acht de Nationale ombudsman het door betrokken ambtenaar aangewende geweld niet disproportioneel.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het verzoek om schadevergoeding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland het verzoek om vergoeding van de schade heeft afgewezen.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder is de mening toegedaan dat de betrokken ambtenaren bij het binnentreden in de woning van verzoeker geen disproportioneel geweld hebben toegepast welk standpunt, aldus de korpsbeheerder maakt dat het verzoek om vergoeding van de schade is afgewezen.

Beoordeling

3. In een geval als dit, waarin een klacht over een besluit van een bestuursorgaan tot afwijzing van een verzoek om schadevergoeding niet kan worden onderworpen aan het oordeel van de bestuursrechter, is de Nationale ombudsman bevoegd die klacht te onderzoeken en te beoordelen, maar stelt hij zich terughoudend op. In zo'n geval is immers de burgerlijke rechter de instantie die bij uitsluiting bevoegd is om bindend te beslissen over de vraag of, op grond van bepalingen van burgerlijk recht, het betrokken bestuursorgaan is gehouden om de gestelde schade te vergoeden.

4.1. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtshandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling moeten afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van die belangenafweging niet onredelijk zijn.

4.2. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidsvereiste mee dat het bestuursorgaan mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden indien het op goede gronden zijn aansprakelijkheid betwist. In dat geval kan het bestuursorgaan het aan de burger overlaten om vragen betreffende de

onrechtmatigheid van het handelen of betreffende de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dit is slechts anders indien de gronden en overwegingen waarop de betwisting van de aansprakelijkheid berust, zo evident onjuist zijn dat het bestuursorgaan in redelijkheid niet tot zijn beslissing had kunnen komen. Alsdan moet de afweging van het belang van het bestuursorgaan bij betwisting van zijn gehoudenheid tot schadevergoeding tegenover het belang van de burger bij schadevergoeding worden geacht in strijd met het redelijkheidsvereiste te hebben plaatsgevonden.

5. Gelet op de terughoudende benadering van de Nationale ombudsman in schadevergoedingszaken en gelet op hetgeen hiervóór onder I. is overwogen ten aanzien van verzoekers klacht betreffende het toebrengen van de schade aan de voordeur, moet worden geoordeeld dat de afwijzing van de schadeclaim niet kan worden geacht te zijn gegeven in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van regionale politiekorps Kennemerland is niet gegrond.

Onderzoek

Op 16 december 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland (de burgemeester van Haarlem), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Betrokken ambtenaren maakten van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de korpsbeheerder gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en/of aan te vullen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 11 december 2003, met bijlagen over de interne klachtprocedure bij het regionale politiekorps Kennemerland.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 13 april 2004.

Standpunt van de korpsbeheerder van 14 mei 2004, met bijlagen, waaronder afschriften van op deze zaak betrekking hebbende memo's, rapportages, mutatierapporten en processen-verbaal.

Reactie van verzoeker van 15 juni 2004.

Reactie van de korpsbeheerder van 20 juli 2004.

Reactie van verzoeker van 6 augustus 2004.

Reactie van de korpsbeheerder van 18 augustus 2004.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 12, eerste lid

"Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen."

2. Burgerlijke rechtsvordering

Artikel 812

"1. Iedere beschikking betreffende de gezagsuitoefening over minderjarigen, de beschikkingen ingevolge de artikelen 253s, 261, 326 en 336a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek daaronder begrepen, geeft degene aan wie deze minderjarigen ingevolge de beschikking tijdelijk of blijvend worden toevertrouwd, van rechtswege het recht tot het aan hem doen afgeven van deze minderjarigen, zonodig met behulp van de

sterke arm."

Artikel 813

"1. Het openbaar ministerie verleent zo nodig zijn medewerking:

(...)

c. tot de afgifte van minderjarigen, als bedoeld in artikel 812;

(...)

2. De ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, die door het openbaar ministerie is aangewezen om de in lid 1 bedoelde medewerking te verlenen, heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is."

3. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

4. Algemene wet op het binnentreden (Awbi)

Artikel 2, eerste lid

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond."

Artikel 3, eerste lid

"1. Bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden zijn:

(...)

b. de officier van justitie.

(...)"